

Vergaderjaar 2010–2011

28 844

Integriteitsbeleid openbaar bestuur en politie

Nr. 51

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juni 2011

Tijdens de regeling van werkzaamheden van 26 mei 2011 heeft de heer Heijnen verzocht (Handelingen II 2010/11, nr. 86; Regeling van werkzaamheden) om een toelichtende brief bij het jaarverslag 2010 van de Commissie integriteit overheid. Naar aanleiding van dit verzoek bericht ik u als volgt.

Sinds 1 januari 2010 is er een nieuwe klokkenluidersregeling voor ambtenaren in de sectoren Rijk en Politie.¹ Voor de sector Defensie geldt sinds 1 januari 2011 een identieke regeling.² Uitgangspunt in deze regelingen is de interne melding. Dat kan «in de lijn» of vertrouwelijk bij de vertrouwenspersoon. De Commissie integriteit overheid (CIO) fungeert in deze regelingen als extern meldpunt met onderzoeksbevoegdheid voor die gevallen waarin een interne melding niet of niet voldoende wordt opgepakt of een dergelijke melding geen reële optie is.

Bij brief van 25 mei 2011 heeft de CIO haar jaarverslag over 2010 aan mij uitgebracht. Dit jaarverslag treft u bijgevoegd aan.³

De CIO meldt dat zij in 2010 43 meldingen heeft ontvangen. Een stijging ten opzichte van eerdere jaren. 38 meldingen echter zijn om uiteenlopende redenen niet in behandeling genomen. In haar jaarverslag vermeldt de CIO de belangrijkste redenen. Zo had in een aantal gevallen de ambtenaar zijn vermoeden van een misstand niet eerst intern, bij de eigen werkgever aan de orde gesteld. Als in overleg met de ambtenaar bleek dat er geen reden was om die interne weg over te slaan, heeft de CIO de ambtenaar verwezen naar zijn werkgever waar hij alsnog zijn vermoeden kon melden. Burgers, niet ambtenaren, kunnen niet melden op grond van de klokkenluidersregeling. Hun meldingen worden wel geregistreerd, maar niet door de CIO in behandeling genomen. Zij kunnen hun vermoeden melden bij de organisatie die het betreft. In een aantal gevallen staat voor hen ook de weg open van het algemeen klachtrecht (hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht).

¹ Besluit melden vermoeden van misstand bij Rijk en Politie (Stb 2009, 572)

² Besluit van 30 augustus 2010, houdende wijziging van het Algemeen militair ambtenarenreglement en het Burgerlijk ambtenarenreglement Defensie in verband met een regeling voor het melden van een vermoeden van een misstand (Stb 2010, 706)

³ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

De CIO heeft in 2010 vooral gefunctioneerd als advies- en verwijspunt: in de meeste van de 38 niet in behandeling genomen meldingen heeft de CIO de melders voorzien van informatie en advies en/of verwezen naar een andere, (meer) geëigende, instantie. Vaak is daarbij veelvuldig contact geweest met de melder. De cijfers maken zichtbaar dat de in te stellen Commissie advies- en verwijspunt klokkenluiden zal voorzien in een leemte. Over die Commissie bericht ik u bij afzonderlijke brief.

Op dit moment hebben verschillende overheidssectoren nog een eigen extern meldpunt met onderzoeksbevoegdheid. Zo is de CIO bevoegd voor de sectoren Rijk, Politie en Defensie en is voor ruim 300 gemeenten de externe onderzoekstaak ondergebracht bij de Commissie Klokkenluiders Gemeentelijke Overheid.

Naar aanleiding van een adviesaanvraag van het kabinet heeft de Raad voor het overheidsperoneelsbeleid de wens uitgesproken om – in aanvulling op de totstandkoming van een advies- en verwijspunt klokkenluiden – te komen tot één meldpunt integriteitsschendingen overheid met onderzoeksbevoegdheid.¹ Op dit moment wordt gezien hoe de onderzoekstaak die nu bij verschillende onderzoekspunten is ondergebracht, zal worden vormgegeven in één meldpunt met onderzoeksbevoegdheid.

Van belang hierbij is ook de evaluatie klokkenluidersregelingen publieke sector van prof. Bovens van de Universiteit Utrecht. In de evaluatie zijn aanbevelingen gedaan over de vervanging van de CIO als extern meldpunt. Ik zal deze aanbevelingen betrekken bij de vormgeving van het nieuwe meldpunt met onderzoeksbevoegdheid.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. P. H. Donner

¹ Raad voor het overheidsperoneelsbeleid, Advies d.d. 2 april 2009 inzake klokkenluiden in de publieke en private sector.